

התאריך שלנו הוא השישי בפברואר, 2022.

לפני פחות משנה מדדי מחירים לצרן הראו לראשונה אינפלציה, ובנקים מרכזיים וענקי השקעות ברחבי העולם סיפרו סיפורים על אינפלציה זמנית אם היא בכלל תקרה. בזמן שהם דיברו על מדדי מחירים שעלו 2% האינפלציה האמיתית טיפסה לסביבות 4,5 אחוזים. בזמן שדיברו על 7% לפני מספר חודשים, האומדן האמיתי שלה הוא כנראה 10%. וזה 10% לעומת לפני שנתיים. סטטיסטיקה היא הכלי האיכותי ביותר להטעיית הציבור. הציבור לוקח את מדד המחירים לצרן בתור רעיון אבסטרקטי, בלי לרדת לעומקו ודרך החישוב שלו. כל מדינה עושה זאת בדרך אחרת, והיא כוללת לפעמים מוצרים שלא רלוונטיים כבר עשור, אם לא חמישה עשורים, ומשמיטה מוצרים שהם הפכו לכלי חיוני. בחודש האחרון התחילה פאניקה. ועכשיו כולם מנסים להישמע כמו שני אנשים, הראשון הוא גאון וכנראה משקיע המאקרו הגדול של זמננו, והשני, אדם משכיל וחכם מאוד.

הגאון שלנו, מייקל ברי צפה את שתי התהליכים המאקרו הכלכליים הגדולים שבשתי העשורים האחרונים. הוא עשה זאת מתוך נתק עצמי מהמערכת ויכולת לומר לעצמו את האמת. החטא היחיד שלו שהוא לא סוציומט, והוא חולק את המידע עם כל העולם ואף אחד לא רוצה לשמוע שהמוזיקה יום אחד תיגמר. SEC שלחו לו סוכנים שיכריחו אותו לסגור את עמוד הטוויטר שלו, אבל הם לא יכלו לעצור את פרסום הדוחות הרבעוניים שלו. בדוחות האלה חזינו איך אדם לא רק מתגונן מפני אינפלציה, אלא שם את כל הקופה מתוך ידיעה, לא אמונה, שזה יקרה. הוא יכל לטעות, הוא יכל לאבד שוב את הכל. אבל הוא בנאדם שמרגיש יותר בנוח לעשות את הדבר הכי נכון לדעתו והכי מסוכן בשבילו. לפני שנה וחצי קרמר מ-CNBC קרא לקאת'י ווד אולי המשקיעה הכי גדולה של זמננו, הפרשן הכי מדובר של ערוץ טלוויזיה של השקעות מראה שוב ושוב איך במשך עשרים שנה הוא עושה טעויות קריטיות, ואין לו מושג מה הוא מדבר ואותה קאת'י ווד לא קרובה למעמד החדשותי שהיה לה לפני שנה וחצי. קרמר הראה שוב, איך יותר מהכל, תוכניות טלוויזיה כמו עיתונים הם אמצעי בידור לפני כלים כנים, ולכן מביאים מי שיודע לעשות הצגות ולא מי שיודע לדבר או לפרשן חדשות וצריך להתייחס לרוב הדעות שלו ושל פרשנים נוספים כמו לרעש. קת'י ווד שלפני שנתיים הייתה גדולת הדור שלו ועכשיו קרמר עושה הכל כדי לשכוח אותה, זכתה למעמד בגלל ברבור שחור כמו קורונה, להבדיל ממייקל ברי, שהיה מסתדר מעולה גם בלי הקורונה. ברי עוד התריע, וניסה לעשות את כל מה שהוא יכל לעשות כדי שהדפסת המזומנים הזאת תיפסק. והוא הולך לעשות הרבה מאוד כסף בגלל שלא הקשיבו לו. זוהי שאלה שאני שואל שוב ושוב, את עצמי, למה אנחנו כמין אנושי שוב ושוב משקרים לעצמנו שהמצב הטוב ימשך. שהחגיגה לא תיגמר, שאם נשתה עוד דרינק מחר לא יהיה האנגאוב. מייקל ברי הגיע למסקנות שלו מתוך הבנה והכרה של יסודות. ומי שקורא את המילים האלה חייב לעצמו להכיר אותו, אז תקראו את ה-Big Short, למרות שהסרט בעצמו מעולה, הספר שווה להיות בספרייה שלכם.

האדם המשכיל והחכם שלנו הזכיר לנו בשנתיים האחרונות עיקרון, שגדולי הדור בכל תחום עושים תמיד ברגעים קשים. הם חוזרים ליסודות. ובשביל להבין מהם היסודות של הכלכלה, היה צריך כל הזמן בשנתיים האחרונות להקשיב ללארי סאמרס. אמנם הוא היה צריך להיות מנומס, הוא לא רוצה להעליב באופן אישי אף אחד מנבחרי הציבור, אחרי הכל הוא נהנה מקרבה עם האליטה הפוליטית של ארצות הברית, קירבה שנותנת לו המון כוח וגם כסף לאורך השנים. מה שמייחד את המקרה הזה, שזוהי הייתה הפעם הראשונה שבה הוא יצא כנגד הפוליטיקה של נבחרי מפלגות, ויצא בהצהרות נגד המהלכים שביצעו אלו האחראים על הכלכלה האמריקאית. בפעם הראשונה שלו בחייו הוא היה contrarian. יכול להיות שהוא כבר עשה מספיק כסף, יכול להיות שאחרי 2008 יש לו נקיפות מצפון, בכל מקרה, שבוע אחר שבוע הוא מחמיא באופן אישי לג'רום פאוול, ולג'נט ילן, ומשפט לאחר מכן מדבר על כמה שתוצאות המהלכים שמתבצעים עלולים לעלות במחיר יקר וכמה שהם טועים. יותר מהכל, היכולת שלו להסביר בצורה כל כך פשוטה דברים בסיסיים, דברים שכולם החליטו לאטום אוזניים ולא להקשיב. יותר התעסקו בעובדה שהוא ופול קרוגמן (זוכה פרס נובל בכלכלה) מתנגדים זה לדעתו של זה, מאשר להקשיב לטענות התומכות של הטוענים שלהם.

עם הזמן המשקיעים ברחבי העולם התחילו לראות את מה שבירי ולארי דיברו עליו, אז הם שפכו כסף לתוך המערכת, וככל שהאינפלציה עלתה גם כמות המזומן איתם הם נתקעו הלכה וגאתה, וזה דחף הרבה אנשים לרכוש נכסים ללא סיבה מספיק טובה (ונחזור לתופעה הזאת מאוחר יותר שוב) מלבד לברוח מהאינפלציה. ולפני חודשיים התחילו להבין, כאשר האינפלציה טיפסה לפי המדדים לסביבות 7%, שהעלאות הריבית יגיעו, ויגיעו בעוצמה. וכשלא היו סיבות לקנות, מחפשים סיבות למכור. וזאת נקודה שחשוב לי להבהיר.

ראינו בשבועיים האחרונים תנועות חדות בשתי מניות. אמזון ראתה צניחה של 10% בערכה יום לפני שהיא הודיעה על דוחות רבעוניים, וזינקה ב-17% יום לאחר הדו"ח שהיה חיובי. פייסבוק ראתה צניחה של 25% יום

לאחר מכן בשל דו"ח שלילי. משמע, הדו"חות שהחברות מוציאות משפיעות בצורה קיצונית מדי על ביצועיהן בטווח הקצר. ואני מהרהר ברגע זה, האם תגובה קיצונית הפכה להיות משהו גורף שאנחנו רואים לא רק בשווקי ההון אלא גם בפוליטיקה שלנו ובכל פינה בחברה האנושית. נקודה למחשבה, וכעת נחזור לעניינינו. כאשר אדם בוחר להשקיע בחברה עם אופק לעשור, הוא מקבל את זה שהולך להיות תקופות רעות. כל דבר עובר שנה או שנתיים של משבר, ההשקעה שלנו היא בחברה שבה אנו בטוחים ביכולת שלה לצלוח את המשברים.

בתקופה הקרובה השוק הולך להיות פרוץ, ואנשים שלא מסוגלים לסבול כאב בטווח הקצר עתידיים לסבול יותר לאורך זמן. והשאלה החשובה כאן היא למה? מה השתנה מלפני שנה שכמעט כל מה שהשקעת בו הצליח, ועכשיו לא? והתשובה היא נזילות. הנזילות צפויה לרדת, אבל כעת תחת לחץ אינפלציוני כבד יש דחיפה להיות מושקע בתור הגנה מתוך אינפלציה. אבל עם העלאות ריבית גדולות, הנזילות תרד באופן משמעותי, וזה בדיוק יהיה הזמן להיות נזיל. כשכולם נזילים, זה הזמן להיות מושקע, כי כל הכסף הזה ייכנס לתוך השווקים, ושכולם מושקעים, ושהנזילות צפויה להיגמר זה הזמן להיות נזיל. לאנשי מאקרו, זה להיות אול אין או אול אווט (ולקחת את הסיכון של לשבת בחוץ שכולם חוגגים), ולאנשי מיקרו, השאלה היא איזה חברות להחזיק ומה למכור, וכשאינן סיבה טובה לקנות אז מוכרים כשכל סיבה נראית לעין. שתי המקרים הללו הם לנסות ולצפות איך השוג יגיב. מי שסוחר לפני או אחרי דו"ח או אחרי הודעה כזאת או אחרת של גורם מדיני, פועל כמו שבשבת ברוח שמשנה את הכיוון בהתאם לרוחות. ואם לא הבנתם את הנקודה, זה בסדר, כי זאת בדיוק הכוונה, האנשים שאותם תיארתי לא חושבים, הם רק עושים.

פתגם שגור בכל פה, אדם צריך לתכנן איך הוא יגיב לשוק ולא איך השוק יגיב. ואלה דברים שהרבה יותר קלים לביצוע כשאינן רעש. אפשר לקבל את ההחלטה כשהשוק סגור, או רק אחרי סוף שבוע בו היה זמן לחשוב, או בתקופה שאין דוח"ות ואין חדשות. יותר קל לתפקד בתוך חוקים והרגלים שאנחנו קובעים לעצמנו (שהם גם עלולים להשתנות) כי אם לא, יהיה קל לאבד פוקוס, ולעשות דברים ללא סיבות אישיות מספיק טובות. צריך להיות מוגדר, מי אני, מה אני עושה, ומה לא. השקעות זה ספורט שמהרגע הראשון אנחנו משחקים נגד הגדולים. נמשיל את זה לעולם הכדורגל, זה כמו שבנאדם נוגע בכדור בפעם הראשונה משחק במשחק גמר בליגת האלופות. זה להבדיל מכך שבמציאות, שחקן מגלה לאורך הדרך שהוא חלוץ או קשר, או בכלל שוער, וזה עוד לפני שהוא יודע אם הוא טוב או לא, אם הוא כישרוני, אם יש לו סיכוי להגיע לשבת עם הגדולים באמת. ואתה חייב להיות מוכן להקריב לזה המון זמן באימונים, ללמוד מהגדולים, ולהיות מוכן לספוג כאב רגעי בשביל הצלחה רחוקת טווח. וזה היופי והסכנה בבורסה. היא דמוקרטית להפליא, כי כל אחד יכול להשתתף, ומצד שני, המון שחקנים משתתפים בלי שהם באמת צריכים להשתתף.

חבר אמר לי שהוא קרא איפה שהוא שהצניחה במחיר של פייסבוק הפך אותה למניית ערך. מה זה אומר? שאם מישהו מגדיר את עצמו כמשקיע ערך הוא צריך לקנות אותה? מה עושה חברה חברת ערך? ואיזה מין חברה היא לא ספקולציה? מה עם עליבאבא, שלפי הערכות אם ינזילו אותה היום בעל מניות יקבל בערך 350 דולר עבור כל מניה, והיא נסחרת בערך ב120 דולר למניה. איך זה לעומת פייסבוק שמחירה כרגע למניה היא בסביבות ה240 דולר, ולפי הערכות אם היא תונזל היום בעל מניות יקבל בערך 45 דולר למניה. זה אומר שאם אני מגדיר את עצמי כמשקיע ערך, אני צריך להחזיק פי 14 יותר מהתיק שלי באלביאבא מאשר פייסבוק? וככה לנהל את כל התיק שלי? הכתבה היא הייתה רעש. מי שלא ראה את ההודעה הזאת של צוקרברג בנוגע לפגיעה בהכנסות של פייסבוק בעקבות השינויים של אפל לIOS לא קרא את הכותרות בנוגע לפייסבוק ואפל בשנה האחרונה, וכנראה לא מבין את הסיבה שפייסבוק (סליחה, מטא) רכשה את אוקולוס ומשקיעה בה מאמצים כבר למעלה מחמש שנים היה בדיוק בגלל זה. מי שמחזיק בתשתיות יש לו עוצמה רבה, והניסיון של פייסבוק להכנס לתחום hardware הייתה עוד מראש לפתור את התלות הזאת. פייסבוק היא חברה שחזקה בsoftware, אפל היא חברה שחזקה יותר בhardware. כרגע אפל טובה יותר בחולשות שלה מאשר מטא(אני יודע שאני קורא לה פייסבוק שוב ושוב, קשה להתרגל), אבל צריך לזכור שזאת חברה הרבה יותר מבוגרת, הרבה יותר בוגרת. ומארק צוקרברג מכיר את נקודות התורפה של החברה שלו, ומכיר טוב מאוד את האיומים עליה. אם יש משהו אחד שצריך לתת לו, זה היכולת לזהות איומים ולהתאים את החברה אליהם. הוא ידוע כחובב גדול מאוד של קיסר, מוקדון וכובשים מערביים קלאסיים. זה אומר שהוא סטודנט של מלחמה. והוא הראה פעם אחר פעם שהוא חי ככה, ומוכן לחתוך ולפגוע בהכל בשביל ההצלחה שלו ושל מטא, שהיא מארק צוקרברג בדיוק כמו שהוא מטא ופייסבוק. זאת חברה שאם הוא יתפטר ממנה המחיר שלה יזנק כנראה בלמעלה בעשר אחוז בעוד שהערך שלה יהיה קטן בלפחות שלוש אחוז. אבל זאת רק דעתי. בכל מקרה מי שצריכה ללכת הבייתה זאת שריל סנדברג, והיא הייתה צריכה לעשות את זה לפני שנים. וזאת מפני שהצד הכושל של מטא הוא הצד העיסוקי. זאת החברה הגדולה בעלת החזון הטוב ביותר,

היא מעסיקה את מיטב המהנדסים (במילים של איש מכירות של מרלבורו שפגשתי The devil always pays best) והיא מראה שוב ושוב את היכולת שלה להבין לאן העולם הולך. היא כנראה תקנה או תפתח את מיטב הטכנולוגיה בתחומים אליהם היא הולכת, אבל היא כושלת שוב ושוב במקומות שבהם היא צריכה לעשות מהם כסף, או יותר נכון, לא יודעת לתרגם אותם להכנסה. מטא היא כנראה חברת הסטארט אפ האולטמטיבית, היא זזה מהר ואמנם שוברת המון דברים בדרך, היא רלוונטית, היא מסתכלת עשור קדימה, ויותר מהכל, היא מגיעה עם תזרים מזומנים חיובי. השאלה הגדולה היא, האם החברה הזאת תגיע לאן שהיא רוצה כל עוד המזומנים נכנסים אליה? והאם היא באמת תצליח לתרגם את ההצלחה הטכנולוגית להצלחה עסקית? כל עוד שריל סנדברג שמה, זה כנראה לא יקרה. כל עוד מארק שמה, כנראה זה לא יפגע. ומה הערך בתוך כל הסיפור הזה? השאלה היא מה בעל ערך באותה חברה בעיניך? תזרים מזומנים חיובי? חברה שאפשר להנזיל היום בשביל יותר ממה שהיא עולה? המנכ"ל שלה? מוצר ספיציפי?

ומהי השקעת ערך? זה בעצם איפה שאתה מוצא ערך בחברה מסויימת. זה אומר שאתה לא קונה אותה רק מהסיבה שהמחיר שלה יעלה. אבל ככה אני גם מגדיר כל השקעה, כל השאר זה הימורים. ועל מהי, כיצד מבצעים אותה, כיצד שמים תג מחיר, על כל אלה אני מבטיח אנחנו עוד נדבר. אבל לפני כן, ישנם עקרונות מאקרו כלכליים שחשוב להבין.

אז מה עתיד לבוא אלינו? מה הולך לקרות? לעניות דעתי ודעתי בלבד,

השני באפריל, 2022.

עצתי לפני חודשיים בנקודה ההיא, שום דבר לא השתנה מאז, מלבד אוקראינה ורוסיה. על ההשלכות הגיאופוליטיות האלה עוד נדבר גם, אבל ברמה המאקרו כלכלית אנחנו באותו המקום. ואחנו, נעשה את מה שכולם שוחכים לעשות, לחזור ליסודות. לפני שמדברים על השקעות חשוב להבין מהי כלכלה, ואיך כסף עובד.

כסף זה כלי תודה. אני מודה לירקן על העגבניה שהוא נותן לי ב5.90 לקילו, אני לא חייב לשלם את המחיר הזה. ולפני שתגידו לי שאתם חייבים לשלם לו את המחיר שהוא קובע אני אתן לכם דוגמא אחרת. כמו שאתם מודים למכבי חיפה ב100 שקל בכרטיס לראות אותם משחקים כדורגל, ולמרות שאני בתיאוריה מספק את אותו מוצר אם אני אשחק כדורגל בשכונה, אתם לא תודו לי במאה שקל לצפות בי שאני מועיל בטובי לרוץ על הדשא. ובאותו הצורה אתם יכולים לגדל עגבניה אצלכם בסלון, אבל במקום זה אתם מודים לחקלאי שהוא מגדל, אז אתם בעקיפין משלמים לו דרך הירקן, ואנחנו גם מודים לירקן שהוא מאחסן לנו את הסחורה ומתאם את המשלוחים עם החקלאים. וכמו כולנו, שאנחנו אוהבים לעזור למי שמעריך את העזרה שלנו הכי הרבה, הירקן והחקלאי מעדיפים לעזור למי שמעריך אותם הכי הרבה ומביע את הכרת התודה שלו. אז הם מחשבים איך הם יקבלו הכי הרבה הכרת תודה, והם מחפשים את האיזון בין כמות התודה מבנאדם יחיד לבין קבלה של הכרת תודה מכמה שיותר אנשים. ובשפה אחרת, להכרת התודה היחידה קוראים כסף, ולאלה שמוכנים להודות קוראים ביקוש.

בשנתיים האחרונות הביקוש עלה, מפני שהיכולת של הציבור להודות על המוצרים שהוא מקבל עלה. הוא עלה בגלל שנהיה לו הרבה יותר כסף. כסף שאותו הוא לאו דווקא הרוויח. מצד שני ההיצע ירד. שרשראות אספקה, או עניינים גיאופוליטיים היו גורמי השפעה גדולים. עלייה בביקוש לחוד, או ירידה בהיצע לחוד, מספיקים ליצור אינפלציה קטנה. יחד? אינפלציה עצומה. וככל שהעלייה בביקוש והירידה בהיצע גדולים יותר האינפלציה משמעותית יותר. באופן תיאורטי, הדרך היחידה להוריד אינפלציה היא להעלות ריבית לגובה מעל האינפלציה. כן המשפט האחרון נכון. כלומר אם אינפלציה נמצאת ב8% כיום, יהיה רגע בו יצטרכו להעלות ריבית בלמעלה מ8%.

עכשיו יש לנו שאלה קריטית. האם חלק מהאינפלציה זמנית? אם כן? כמה מתוכה? במידה וחלק מהאינפלציה זמנית אזי הריבית צריכה לעלות למעלה מחלק האינפלציה הלא זמנית. ובעיני להתייחס לאינפלציה זמנית היא בעייתית.

סיבה אחת: הביקוש הולך לזנק. הדור שלנו נהיה דור יותר ויותר צרכן. יותר ויותר קשה לאנשים להתמודד עם התחושה שלאחרים יש ולהם אין, תחושה המתודלקת לא רק בידי רשתות חברתיות, אלא גם בתרבות ה"שופוני" השוטפת מדיניות של כסף חדש כדוגמת ישראל, אבל גם מדינות מערביות נוספות שבהן התרבות מרוכזת המון בחוויות ובסטטוס החברתי שבו כל אחד נמצא. בנוסף, ישנם המון דברים שאנשים לא עשו

בשנתיים האחרונות. טיסות וחופשות, הופעות של להקות והרשימה עוד ארוכה. תהיו מוכנים לקיץ בו זה יראה כאילו כולם חוגגים, טסים, ונהנים. והמחירים הולכים לעלות כל עוד הצרכן מוכן לקנות.

ההיצע לא הולך לעלות: מלבד הפגיעה באספקת המזון העולמית, עוד סגירה בגלל קורונה בשנגזן, שינויים נוספים הקשורים בשינוי מיקום מפעלים, קושי בגיוס עובדים, עליית מחירי דלקים והרשימה עוד ארוכה. לוקח בין חצי שנה לשנתיים לשנות שרשראות אספקה במקרה הטוב.

סיבה שלישית: לפני מאה שנה, האלפורד מקינדר פתח את התיאוריה הגיאופוליטית בכך שהוא חילק אימפריות לשתי סוגים, אימפריה יבשתית וימית. הוא התריע מפני העוצמה שאימפריה טרנס סיבירית עלולה להציג, ואנחנו עומדים מנגד לכך שהעולם שלנו הולך כנראה לחצות לשתי גושים פעם נוספת. לכך תהיה השפעה נרחבת, בזמן ששאר העולם מעלה ריבית, סין כרגע מורידה אותו. פה אנחנו פוגשים בצורה עקיפה את הדעות של פיטר דרוקר ותיאוריות ניהול נכסים במטבעות שונים בהתאם לשרשראות אספקה של עסקים, או במקצוע שלנו, בהתאם לשווקי נכסים.

אז בואו נעשה קצת סדר בדברים.

משקיע המאקרו משקיע בצורה של או בפנים או בחוץ על כל השוק. בזמן שהריבית תעלה, הצד של משקיע המאקרו שלי רוצה להיות בחוץ. כשהריבית תתחיל להיות אטרקטיבית, למעלה מחמישה או שישה אחוזים, זה יהיה הזמן להתחיל לרכוש או להשקיע באג"ח. אג"ח ממשלתי בהתאם לשווקים בהם אני מנהל נכסים. בזמן שהריבית תעלה, הבורסאות יצנחו. והשאלה העיקרית הפוגשת אותנו, האם העלאות הריבית כבר מחושבות בתוך השוק. ולעניות דעתי לא. כמו שהם המעיטו באינפלציה, הם ימעיטו בעליות הריבית. ולכן יקרו לדעתי שתי דברים. או שהריבית בקצב קבוע במשך שנה, במהלכה הבורסה תעלה, ולאחר מכן תעלה מהר מאוד לגובה מאוד גבוה, והבורסה תיצנח ברגע שהפד יעלה את קצב העלאות הריבית בצורה שתוכיח מעל כל ספק שהפד לא ידעו מה קורה כל הזמן הזה.

האפשרות השנייה, הריבית תעלה באופן קבוע, יהיה מיתון קצר בתוך השנתיים הקרובות ותלווה את השוק עד שהשוק יתייבש סופית ואז הפד יוריד ריבית. זאת האפשרות שהפד מעדיף ולדעתי יותר מסוכנת לטווח הארוך. זה יקח זמן, והריבית לא תעלה לגובה שיאפשר לפד לתפקד טוב יותר בעתיד. כלומר, בפעם הבאה כבר לא יהיה אפשר לעלות, ולזה כדאי להקשיב לריאיונות של ג'ף גונדלאק או ריי דליו. לדעתי שתיהם נותנים תוצאות נכונות, אבל הטענות לסיבות לא בהכרח מוצדקות כמו כל דבר צריך להקשיב *with a grain of salt*.

לסיכום:

הסכנה למשקיעי המאקרו: העלאות ריבית. ההשקעות לטווח הארוך: להיות נזיל עד שהעלאות הריבית ייגמרו, רכישה נרחבה של אג"ח וכניסה לתוך שוק המניות מחדש. זה הולך להרגיש שחוטפים בראש מאינפלציה, אבל חשוב לזכור, בעשור האחרון היה אינפלציה מטורפת במחירי חברות ודיפלציה באיכות החיים. בינתיים זה מתהפך, אבל הבורסה כנראה לא תעבור אינפלציה ולכן הנזילות עצמה לא נפגעת. הרעיון פה הוא תמיד פשוט אבל הכי קשה ליישום. להיות נזיל כשכולם מושקעים, להיות מושקע שכולם נזילים.

משקיעי מיקרו:

השקעות בחברות בודדות או סקטורים. אין לזה פתרון מלבד להמשיך ולעשות את מה שעושים תמיד, גיאופוליטיקה וכו' לא אמור להיות רלוונטי. שתי אירועים הם חשובים לציון. הראשון רכישה נרחבת ברוסיה של מוצרי אפל כהגנה מנפילת הרובל. זה מראה על עוצמת החברה וחשיבות המותג שלה. אני מסכים עם וורן באפט על כך שהאייפון הוא פיסת הנדל"ן הטובה בעולם. זה גם משקף את העובדה שההתייחסות לעולם העסקים ולמוצרים חייב להיות גמיש. מהצד השני, החברה המעניינת ביותר היא החברה הטובה ביותר בעולם בלצפות בביקוש, ומצד שני בשליטה באספקה. ככל שהאינפלציה תהיה גבוהה יותר, ושרשראות האספקה יהיו רעות יותר, אמזון כנראה תהיה חזקה יותר.

וזה מחזיר אותנו למלחמה הקבועה שהמשקיע הנבון חייב להתנהל בה. לשים תג מחיר על כל מה שמוחשי. ומצד שני לשים תג מחיר על כל מה שאינו מוחשי כמו מותג, ניהול, אסטרטגיה, תרבות וכו'. הצד הראשון הוא פיננסיים, הצד השני הוא עסקים. עליבאבא, טנסנט באייזו, הפיננסיים שלהן צורחות כבר שנה וחצי ומעלה תרכשו אותי, אבל הציבור מיוחד מהיכולת שלהן להתנהל בצורה עסקית בעולם החדש שעלול להיווצר, עולם

הספליטרנט. שתי מערכות אקונומיות ואינטרנטיות נפרדות. יש חברות שירוויחו מכך, וכנראה אלה חברות בעלות טכנולוגיית ענן לדוגמא, כלומר חברות סיניות הפועלות בזירה בה החברות האמריקאיות דומיננטיות וחזקות הרבה יותר כיום, אך יאבדו אפשרויות צמיחה בשל היותן אסורות ברבע מהעולם.

בנוסף שאלת הנדל"ן, והתשובה היחידה היא מה אנחנו מחפשים? שקט נפשי? מוסכמה חברתית? צמיחה של ערך או צבירה של מזומן? אני מבקש להזכיר רק משהו אחד, נדלן זה התחום בו אנחנו הכי מונעים רגשית, ולכן יותר סביר שאנחנו נעשה טעויות, המזל, שבענ"ף הנדלן, הטעויות עולות בדרך כלל בזול מאוד, אלא אם המינוף יקר או התלות בו גבוהה.

צעדים אפשריים בטווח הקצר: הגנה מאינפלציה. פה אין חדש תחת השמש, חברות שמסוגלות לתמחר ללקוחות בהתאם בעלות פיננסים סביר. בעיקר חברות B2B, ומצד שני עסקים שמוכרים מוצר בסיס. פלאפונים סטרימינג וכו' הפכו להיות מוצרים כאלה בנוסף למזון והמוצרים הבסיסיים הסטנדרטיים. (אפל, אמזון, מארסק, ברקשייר, נסטלה וכו'...)

רכישה של חברות שמתמחרות במחיר נמוך ביחס לפיננסים (פייסבוק, עליבאבא, טנסנט) שהמשקיע מאמין שמסוגלות לבצע את השינויים הדרושים כדי לחזור ולהציג תוצאות. צריך לזכור, חברה היא כמו אדם, תקופות טובות ופחות, ויום אחד הן ימותו. השאלה היא האם הן יצליחו לצאת מכאן חזקות יותר או לא.

צעד בטווח הארוך:

רכישה של אג"ח של החברות המצויינות אם הריבית תעלה מספיק גבוה.

הצעד הנכון האמיתי:

לזכור שאף אחד לא יודע כלום, והכל בגדר תיאוריה עד שאפשר להסתכל אחורה, והעובדה שאתה למעלה היום לא מבטיח שלא תהיה למטה עוד יומיים. לצעירים עדיף כמו תמיד להמשיך לרחוק כספים לאותן קרנות קבועות ולא לדאוג יותר מדי, מה שקורה עכשיו יקרה וכבר קרה. הכל יתאזן לאורך זמן. למבוגרים יותר, לא לעשות כלום ולחיות כרגיל. חשוב לזכור שעלייה ברמת החיים היום תעלה יותר מחר, ולכן כל הוצאה שאדם עלול להוציא עליו לזכור שההוצאה תהיה יקרה יותר בהמשך, ושהיא אכן בוודאות תתייקר בשל הריבית. אחד הדברים הקשים ביותר היא ירידה ברמת החיים. ולכן צריך לחשוב שבעתיים כל שדרוג בחיים.

וכמובן שהדבר החשוב ביותר תמיד, זה השכלה.

המלצות קריאה:

המשקיע הנבון, עושר העמים, לנצח נבון, טוב למצויין, הדבר הכי חשוב, העתיד למשקיעים, כל דבר שפיטר דרוקר כתב.